

Sorsigvej 35
6760 Ribe
Telefon: +45 7221 8899
Mail: info@fstyr.dk
www.fstyr.dk

Sagsnr.: TS2060602-00230
Sagsbehandler: ANVM
Dato: 15-05-2018

Vejledning om betingelser for tilladel- sesfri og tilladelseskrævende særtrans- port

Indledning

Formål

Formålet med denne vejledning er at informere om Færdselsstyrelsens fortolkning af bekendtgørelse nr. 1328 af 10. december 2014 om særtransport med senere ændringer (herefter særtransportbekendtgørelsen). Vejledningen tjener det formål at redegøre for de betingelser, der skal være opfyldt, for at særtransporter, dels dem kræver forudgående tilladelse, og dels dem der kan køres tilladelsesfri, er omfattet af særtransportbekendtgørelsen.

Bekendtgørelsen er udstedt i medfør af færdselsloven.

Klageadgang

Politiets afgørelser i medfør af særtransportbekendtgørelsen kan indbringes for Færdselsstyrelsen. Klagefristen er fire uger. Indbringes sagen for Færdselsstyrelsen, fritager dette ikke den pågældende at følge politiets afgørelse. Færdselsstyrelsens afgørelse efter denne bekendtgørelse er endelig og kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Anvendelsesområde

Bekendtgørelse om særtransport omfatter to former for særtransport – tilladelsesfri og tilladelseskrævende særtransport.

Transport, som kan gennemføres uden tilladelse, omfatter transport af gods, der overskrider, hvad der er muligt efter dimensionsbekendtgørelsen, men som overholder de dimensioner, som er fastlagt i særtransportbekendtgørelsens §§ 25-29.

Transport, som kræver forudgående tilladelse fra politiet, omfatter en række transportere, som er nærmere angivet i bekendtgørelsens § 15, herunder kørsel med gods, som overskrider nærmere angivne dimensioner for bredde, højde og længde og kørsel med mobilkran og blokvogn.

Der er i bekendtgørelsen fastsat en række individuelle betingelser, som skal være opfyldt for, at en kørsel er omfattet af reglerne for tilladelsesfri særtransport og særtransport, der kræver forudgående tilladelse fra politiet.

Grundlæggende betingelser for særtransport

De grundlæggende betingelser for udførelse af særtransport er angivet i særtransportbekendtgørelsens § 24, som både gælder i forhold til tilladelsesfri særtransport og i forhold til særtransporter, der kræver forudgående tilladelse fra politiet.

Efter § 24, stk. 1, skal særtransporten være nødvendig, godset skal være udeleligt eller ikke uden væsentlig vanskelighed kunne adskilles, og der må transporteres ét stykke gods.

1. Særtransporten skal være nødvendig

Nødvendighedskravet fremgår af § 1 og § 24 i særtransportbekendtgørelsen. Nødvendighedskravet er et udtryk for, at transporter, der overskrider dimensionsbekendtgørelsen, anses for særlige transporter, som kræver særlig begrundelse for at måtte udføres. Der skal derfor foretages en vurdering af, om godsets dimensioner har en saglig begrundelse. Ligesom det skal vurderes, om godset kan fragtes på en måde, så det ikke overskrider dimensionsbekendtgørelsen.

Saglig begrundelse for godsets dimensioner

Først og fremmest skal det vurderes, om godset kan anvendes, til det formål som det er tiltænkt, med en mindre dimension. Ligesom det vurderes, om godset produceres i en mindre dimension.

Hvis godsets dimensioner alene har sin begrundelse i økonomiske interesser, vil nødvendighedskravet ikke være opfyldt.

Eksempel på afgørelse fra en tidligere straffesag om rionet i Nykøbing Falster: Det var ubestridt, at rionet blev produceret i en mindre dimension, og at det ikke havde betydning for anvendeligheden, om det skulle svejses eller bindes sammen. Særtransporten fandtes dermed ikke at være nødvendig.

Transportmateriel

Vognmanden skal herudover foretage en vurdering af, om det gods, der skal transporteres, kan placeres anderledes på ladet, hvorved det kan transporteres uden - eller i mindre omfang - at overskride bestemmelserne for højde, bredde og længde i dimensionsbekendtgørelsen. Eksempelvis skal vognmanden vurdere, om godset kan holde til at blive transporteret skrånstillet i henhold til fabrikantens anvisninger. Ved denne vurdering kan

der ikke tages hensyn til, at den alternative måde at læsse godset på medfører, at der ikke kan transporteres så mange stykker gods pr. kørsel.

Jernplader, flanger, betonelementer og glas skal derfor som udgangspunkt transporteres i en Inloader (det vil sige en trailer, hvor godset kan stå lodret og på skrå) eller en reoltrailer (det vil sige en trailer, hvor godset står skråt, A-stativ). Kravet gælder alene, hvis godset ikke tager skade af at blive transporteret på denne måde og dermed er i overensstemmelse med fabrikantens anvisninger.

2. Godset skal være udeleligt

Udeleligt gods betyder, at godset er udeleligt i den form, det ligger på ladet – eller ikke uden væsentlig vanskelighed kan adskilles. Hertil gælder visse undtagelser, jf. § 24, stk. 2-4, § 18, stk. 4-7, § 19, § 27, stk. 2, § 30 og § 33.

Dermed må der ikke være tale om gods, der er samlet af flere dele, hvor godset uden væsentlig vanskelighed kan adskilles og transporteres i flere mindre dele. Hertil gælder dog visse undtagelser, jf. § 24, stk. 1, sidste pkt. med yderligere henvisninger.

Noget kan ikke uden væsentlig vanskelighed adskilles, hvis det skal samles på fabrikken, fordi det ikke er muligt at samle det på destinationen, eller hvis det efter sin natur skal være samlet af flere dele for at kunne benyttes efter formålet.

Eksempel herpå er moduler til vindmøller og moduler til modulbyggeri, hvor de pågældende moduler ikke uden vanskelighed kan adskilles.

3. Ét stykke gods

Kravet om ét stykke gods skal forstås sådan, at det kun er det stykke gods, der dels har den største dimension og dels opfylder betingelserne for særtransport, der kan danne grundlag for den pågældende særtransports maksimale bredde og højde. Hertil gælder dog visse undtagelser.

Betingelsen er dermed med til at fastlægge særtransportens til-ladte dimensioner. Der må derfor gerne transporteres flere stykker gods, når blot dette ikke medfører, at særtransporten dimensioner forøges.

Tilladelsesfri særtransport, jf. § 25-29

Særtransportbekendtgørelsens §§ 25-29 indeholder de specifikke krav til tilladelsesfri særtransport for henholdsvis bredde, længde og højde, som skal være opfyldt udover de generelle bestemmelser i § 24.

Ved indførelsen af de tilladelsesfri særtransporter er det vurderet, at transporter indenfor de angivne dimensioner i §§ 25-29 ikke volder større trafikale udfordringer.

Reglerne for de tilladelsesfrie særtransporter gør det muligt at transportere gods, der overskrider dimensionerne i dimensionsbekendtgørelsen uden at skulle søge forudgående tilladelse. Der er derfor fastsat en række betingelser for en sådan transport, som tager hensyn til branchens behov for nem adgang til særtransport uden at gå på kompromis med færdselssikkerheden.

Det er den enkelte chauffør eller vognmand, der vurderer, om de generelle betingelser, som er gennemgået ovenfor (nødvendigt, udeleligt og ét stykke gods) er opfyldt. Betingelserne har til formål kun at tillade særtransporter, når dette er nødvendigt. Betingelserne muliggør dog en forholdsvis let adgang til at gennemføre en særtransport. Vurderingen af, om betingelserne i § 24 er opfyldt, skal ske uden hensyntagen til individuelle økonomiske interesser.

Særtransporter, der kræver forudgående tilladelse, jf. § 15.

Det følger af særtransportbekendtgørelsens § 15, at en række bestemte typer af særtransporter kræver, at der ansøges om særtransporttilladelse.

Ved ansøgning om særtransporttilladelse skal politiet vurdere, om de på baggrund af de specifikke bestemmelser i særtransportbekendtgørelsens §§ 17-19 kan give tilladelse til særtransport. De skal herudover foretage et skøn over, om de med rimelighed kan forlange transporten gennemført på anden vis, jf. § 16. Det betyder, at selvom de grundlæggende betingelser, jf. § 24, og betingelserne i den konkrete relevante paragraf ikke er fuldt ud opfyldt, kan politiet ikke uden videre afvise at udstede en tilladelse uden først at foretage en vurdering af, om det med rimelighed kan forlanges, at transporten gennemføres på anden vis.

I denne vurdering indgår en afvejning af hensynet til den økonomiske interesse i at gennemføre transporten holdt op imod færdselssikkerheden.

Det er i § 16, stk. 3, fastlagt, hvilke hensyn politiet skal inddrage i den afvejning, der skal foretages, når de udøver skønnet.

I vurderingen skal politiet inddrage en række forskellige hensyn:

- Hvor lang en strækning der skal køres (hensyn 1).
- I hvilket omfang nedsættes færdselssikkerheden for de øvrige trafikanter ved den påtænkte transport. Udover strækningens længde har det fx også betydning for færdselssikkerheden, hvor mange transportere, hvilken størrelse særtransport der er tale om, og på hvilket tidspunkt transporten påtænkes gennemført. Hensynene kan pege i hver sin retning, og her må politiet have de centrale hovedhensyn for øje – økonomiske og færdselssikkerhedsmæssigt hensyn. Eksempelvis vil en lidt bredere transport, der er bredere, fordi man har stablet flere stykker gods, som udgangspunkt nedsætte færdselssikkerheden yderligere – men hvis det betyder, at antallet af transportere minimeres, kan det være at foretrække ud fra en færdselssikkerhedsmæssigt perspektiv (og også ud fra individuelle- og samfundsøkonomiske interesser) (hensyn 2).
- Politiet inddrager i vurderingen, i hvilket omfang det er nødvendigt at lave særlige færdselsregulerende foranstaltninger for den øvrige trafik. En nedsættelse af færdselssikkerheden kan fx minimeres ved at benytte ledsagerbiler eller ved at lukke strækningen for øvrige trafikanter (hensyn 3).
- Omfanget af anvendelse af færdselsregulerende foranstaltninger har betydning for det samfundsøkonomiske hensyn, der også skal inddrages. Anvendelse af færdselsregulerende foranstaltninger kan ofte begrunde, at nedsættelsen af færdselssikkerheden minimeres, og at der derfor bør udstedes tilladelse til en særtransport. Men hvis transporten eksempelvis er meget bred, og det betyder, at store og lange strækninger skal nedlukkes, eller reelt bliver det, fordi trafikken går i stå, kan det have så store samfundsøkonomiske konsekvenser, at politiet er nødt til at lade dette hensyn vægte højere end den enkeltes økonomiske interesse i at gennemføre transporten (hensyn 4).
- Politiet skal inddrage, hvorvidt det er økonomisk og praktisk muligt at anvende en anden transportmåde, som f.eks. skib eller tog. Her skal både inddrages de udgifter, der vil være til selve transporten og de deraf følgende udgifter til kompenserende foranstaltninger. I vurderingen skal der medtages et rimeligt beløb, som vil blive påført samfundet i øvrigt, hvis transporten gennemføres. Beløbet, der fremkommer ved denne vurdering, skal holdes op i mod udgifterne til en alternativ form for transport. Herudover skal eventuelle forskelle i tidsforbrug på transporten inddrages. Oplysninger om mulighederne for at anvende en alternativ transportform skal som udgangspunkt vedlægges ansøgningen (hensyn 5).